

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas / institutas	Katedra
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Renesanso ir Baroko literatūra	Filologijos H 004	Filologijos; LLTI	Klasikinės filologijos, Lietuvių Literatūros

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
	8		

Dalyko anotacija

Kursas apima Lietuvos literatūros raidą nuo Renesanso epochos kultūrinių apraiškų XVI a. pradžioje iki perėjimo iš Baroko į Švietimo epochą XVIII a. Aptariama kalbinė LDK literatūros ir raštijos situacija, priežastys, lėmusios literatūros lietuvių kalba ir kitakalbės Lietuvos literatūros atsiradimą, dinamiką, lotyniškąją Lietuvos literatūrą įtakoję pagrindiniai veiksniai ir šaltiniai. Atskleidžiamas LDK literatūros ryšys su kitų Europos šalių literatūra: tradicijų recepcija ir specifika LDK literatūroje apskritai bei konkrečių veikalų atvejais, antikinės literatūros imitavimo formos. Išskiriamos dvi pagrindinės temos: 1) Renesanso literatūra Lietuvoje (XVI a.) ir 2) Baroko literatūra Lietuvoje (XVII a. – pirmoji XVIII a. pusė).

Smulkesnės temos: pirmieji humanistinio stiliaus pavyzdžiai lotyniškoje Lietuvos literatūroje bei literatūrinuose tekstuose apie Lietuvą ir Renesanso pradžia Lietuvoje; lituanika Husoviano biografijoje ir jo poemoje apie stumbrą, paratekstai poemos leidinyje (1523) ir kiti Husoviano poetiniai veikalai; istoriografija ir LDK istorinio naratyvo raida (Lietuvos metraščiai, Albertas Goštautas, Mykolas Lietuvis, Motiejus Strijkovskis, Albertas Vijųkas-Kojalavičius); istorinės poemos (Jonas Vislicietis, Jonas Radvanas, Laurynas Bojeris); epistolografija, publicistika, polemika (religinė; visuomeninė-politinė: Augustinas Rotundas, Andriejus Volanas, Vaclovas Agripa); biografija ir hagiografija (Zacharijas Ferreri, Grigalius Svencickis, Andriejus Młodzianovskis, Paulius Oderbornas, Albertas ir Kazimieras Kojalavičiai); lyrika (Petras Roizijus, Motiejus Kazimieras Sarbievijus, dvarų poetai); proginė literatūra; Vilniaus universitetas – LDK Baroko literatūros kūrybos centras; originalumo ir imitacijos problema senojoje literatūroje. Lotyniškąją Lietuvos literatūros įtakoję pagrindiniai veiksniai ir šaltiniai (Antika ir Šv. Raštas). Į pasirinktą iš aptariamų temų papildomai gilinamasi savarankiškai.

Pagrindinė literatūra

1. Eugenija Ulčinaitė, Albinas Jovaišas, *Lietuvių literatūros istorija XIII–XVIII amžiai*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2003, 524 p.
2. Eugenija Ulčinaitė, *Lietuvos Renesanso ir Baroko literatūra*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2001, 346 p.
3. Eglė Patiejūnienė, *Brevitas ornata: Mąžiosios literatūros formos XVI–XVII amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės spaudiniuose*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1998.
4. Eglė Patiejūnienė, „Narsus mėginimas sukurti vientisą senosios literatūros vaizdą”, in: *Raštijos ir literatūros santykis: LDK patirtis*, (Senoji Lietuvos literatūra, kn. 19), Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2005, p. 253–384. http://www.llti.lt/failai/e-zurnalai/SLL19/Patiejuniene_str.pdf
5. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kultūra: Tyrinėjimai ir vaizdai*, sudarė Vytautas Ališauskas [ir kt.], Vilnius: Aidai, 2001.

6. Jūratė Kiaupienė, Rimvydas Petrauskas, *Lietuvos istorija*, t.4: Nauji horizontai: dinastija, visuomenė, valstybė. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė 1386–1529 m. Vilnius: Baltos lankos, 2013.
7. Juozas Jurginis, Ingė Lukšaitė, *Lietuvos kultūros istorijos bruožai: Feodalizmo epocha. Iki aštuonioliktojo amžiaus*, Vilnius: Mokslas, 1981.
8. Ingė Lukšaitė, *Reformacija Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Mažajoje Lietuvoje: XVI a. trečias dešimtmetis – XVII a. pirmas dešimtmetis*, Vilnius: Baltos lankos, 1999.
9. Dainora Pociūtė, Maištininkų katedros: Ankstyvoji reformacija ir lietuvių-italų evangelikų ryšiai, Vilnius: Vesus aureus, 2008.
10. Darius Kuolys, *Asmuo, tauta, valstybė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorinėje literatūroje*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1992.
11. Darius Kuolys, *Res Lituana. Kunigaikštystės bendrija*. Pirmoji knyga: Respublikos steigimas, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2009.
12. Mintautas Čiurinskas, *XVI–XVII amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės biografistika*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2006.
13. *Dainos pasauliui, saulei ir sau. Lietuvos XVI–XVII amžiaus poezijos antologija*, sudarė Eugenija Ulčinaitytė, Vilnius: Vaga, 1993.
14. *Šešioliktojo amžiaus raštija*, (*Senoji Lietuvos literatūra*, kn. 5), Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2000.
15. Marcelinas Ročka, *Mykolas Lietuvis*, Vilnius: Mokslas, 1988.
16. Marcelinas Ročka, *Rinktiniai raštai*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2002.
17. *Albertas Vijūkas-Kojalavičius iš 400 metų perspektyvos*, *Senoji Lietuvos literatūra*, kn. 27, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2009. <http://www.lti.lt/lt/SLL27/>
18. Eglė Patiejūnienė, *Petro Roizijaus ir Laurencijaus Bojerio kūryba: teorinės medžiagos papildymai, patikslinimai: metodinė priemonė*, Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2010.
19. Eglė Patiejūnienė, *Kristupo Radvilos Perkūno žygis į Maskvą ir trys jo literatūriniai atspindžiai*, [mokomoji priemonė], Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, 2015. <https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/111690/2/ISBN9789955209928.pdf>
20. Ernst Robert Curtius, *European Literature and the Latin Middle Ages*. (Vertimas į anglų k. Orig.: *Europäische Literatur und lateinisches Mittelalter*, 1948), New York: Harper Row, 1953.
21. Heinrich Lausberg, *Handbuch der literarischen Rhetorik – eine Grundlegung der Literaturwissenschaft*, Franz Steiner Verlag Stuttgart, 1990³ (arba angliškas vertimas: *Handbook of Literary Rhetoric: A Foundation for Literary Study*, Brill, 1998).
22. „Uniwersytet Wileński jako główny ośrodek kształtowania literatury baroku w Wielkim Księstwie Litewskim“, in: *Barok w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej: Drogi przemian i osmozy kultur*, Warszawa, 2000, p. 85–95.
23. *Słownik literatury staropolskiej: Średniowiecze, Renesans, Barok*, pod red. Teresy Michałowskiej, Wrocław [i in.]: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, 1990
24. Czesław Hernas, *Barok*, Warszawa: PWN, 1980.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Mintautas Čiurinskas	Hum.m.dr.	Mintautas Čiurinskas, „Vaizdai XVII a. raštijoje“ [Images in the literature of the seventeenth century], in: <i>Kultūrų kryžkelė: Vilniaus Švč. Trejybės šventovė ir vienuolynas</i> [At cultural crossroads: the Holy Trinity Shrine and Monastery in Vilnius], Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2017, p. 157–176. ISBN
Darius Kuolys	Hum.m.dr.	

978-609-459-949-1

Mintautas Čiurinskas, „1514 m. spalio 20 d. Gniezno arkivyskupo Jono Laskio laiškas: vienas ankstyviausių šv. Kazimiero hagiografinių šaltinių ir kanonizacijos proceso pradžia“, in: *Bažnyčios istorijos studijos*, t. IX, (*Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos metraštis*, t. 40 B), Vilnius, 2018, p. 203–235. ISSN 1392–0502.

2,1 a.l.

<https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2018~1580659386424/J.04~2018~1580659386424.pdf>

Mintautas Čiurinskas, „XVII amžiaus rankraštinė Mikalojaus Lancicijaus SJ biografija. Autorystės atribucija Eduardui Lockui SJ ir kai kurie bendrieji klausimai“ [The Seventeenth-Century Manuscript Biography of Nicolaus Lancicius SJ. Authorship Attribution to Edward Lock SJ and Some General Questions], in: *Senoji Lietuvos literatūra*, Nr. 47, 2019, p. 153–195. ISSN 1392–0502.

[http://www.llti.lt/failai/Mintautas%20Ciurinskas\(1\).pdf](http://www.llti.lt/failai/Mintautas%20Ciurinskas(1).pdf)

Darius Kuolys, „Simonas Daukantas – *įspėjęs ateities dvasią*“, in: *Liaudies kultūra*, 2018, nr. 4, p. 24-32. ISSN 0236-0551.

Darius Kuolys, „Didikų vaizdinys Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės raštijoje“, *Senoji Lietuvos literatūra*, t. 47, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019.

Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2023-01-13, Nr. (7.17 E) 15600-KT-16.

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. dr. Meilutė Ramonienė